

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
„КРЕМЕНЧУЦЬКА ГУМАНІТАРНО-ТЕХНОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ”
ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри
педагогічної освіти
та гуманітарних дисциплін
Протокол № 8 від 09.02.2026
В.о. завідувача кафедри

 Світлана БАРДА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

 Леся КРУПІНА
«08» квітня 2026 року

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для здобуття освітнього ступеня магістра
на основі раніше здобутих освітніх ступенів бакалавра або магістра/
освітнього рівня спеціаліста

Галузь знань:

А Освіта

Спеціальність:

А1 Освітні науки

Розглянуто

на засіданні приймальної комісії

Протокол № 04 від 08.04.2026

Кременчук

2026

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Фаховий іспит замість ЄФВВ – форма оцінювання в закладі вищої освіти (далі – ЗВО), що передбачає оцінювання підготовленості вступників, які користуються спеціальними умовами участі в конкурсному відборі на навчання для здобуття вищої освіти, з певного предметного тесту для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти, що передбачено Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2026 році, затвердженим наказом МОН України №373 від 26.02.2026 (далі – діючий Порядок прийому).

Мета фахового іспиту замість ЄФВВ: з'ясувати рівень підготовленості вступника до здобуття вищої освіти за освітнім ступенем «магістр» зі спеціальності А1 Освітні науки для формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників у межах ліцензованого обсягу спеціальності.

Форма фахового іспиту – письмові тестові завдання. Кожний вступник обирає один із запропонованих варіантів тестових завдань, бланки яких кодуються членами фахової атестаційної комісії перед початком виконання.

Тест складається із завдань з вибором однієї правильної відповіді. До кожного із завдань подано п'ять варіантів відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважається виконаним, якщо вступник обрав одну правильну відповідь.

Тривалість фахового іспиту – 90 хвилин.

Оцінювання в ЗВО проводиться в очному форматі, використання дистанційного формату допускається за рішенням Приймальної комісії відповідно до п. 4 розділу III діючого Порядку прийому.

До тесту фахового іспиту замість ЄФВВ включено всі теми Програми предметного тесту з педагогіки та психології єдиного фахового вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра на основі НРК 6, НРК 7, затвердженої наказом МОН України 01 квітня 2024 року № 426.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

1.1. Педагогіка та психологія у структурі сучасних наук

Педагогіка в системі наук про людину. Об'єкт, предмет, функції та завдання педагогіки.

Основні категорії педагогіки: освіта, навчання, виховання, формування, розвиток, самоосвіта, самовиховання, саморозвиток.

Структура та основні галузі педагогіки.

Об'єкт, предмет психології. Психіка як об'єкт психології. Психічні явища як предмет психології.

Основні категорії психології: психіка, свідомість, особистість, діяльність, спілкування, образ.

Структура та основні галузі психології. Фундаментальна та прикладна психологія.

1.2. Загальні закономірності розвитку і соціалізації особистості

Процес розвитку особистості. Біологічні (вродженість, спадковість) та соціальні (соціалізація, середовище, діяльність та виховання) чинники та закони психічного розвитку особистості.

Співвідношення понять "людина", "особа", "індивід", "особистість" та "індивідуальність".

Характеристика особистості учня як суб'єкта освітнього процесу.

Вікова періодизація психічного розвитку особистості (за Е. Еріксоном). Вікові та індивідуально-типологічні особливості розвитку особистості та їх урахування в освітньому процесі.

Мотиви та мотивація особистості. Потреби, інтереси, переконання, ідеали. Спрямованість особистості. Мотивація навчальної діяльності.

Гра, навчання, праця як види діяльності. Діяльність учня в освітньому процесі та її види. Сутність та характеристика навчальної діяльності школяра.

Закономірності психічного розвитку та принципи навчання і виховання як основні механізми соціалізації та розвитку особистості учня.

Соціалізація особистості: сутність, етапи (первинна, вторинна), механізми (адаптація, інтеграція). Суб'єкти (сім'я, формальні та неформальні групи однолітків) і агенти (освіта, традиційні ЗМІ: та нові медіа: Інтернет, соціальні мережі) соціалізації. Поняття ресоціалізації.

Цінності та ціннісні орієнтації особистості. Життєві перспективи. Цілі життя. Самоактуалізація та самореалізація особистості: сутність та риси.

РОЗДІЛ 2. ІСТОРІЯ І ТЕОРІЯ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

2.1. Педагогічна та психологічна думка XVII - початок XX ст.

Педагогічна теорія Я.-А. Коменського.

Проблеми розвитку особистості у педагогічній спадщині Г. Сковороди.

Кордоцентризм у психолого-педагогічних поглядах П. Юркевича.

"Вільне виховання" в педагогічній системі М. Монтесорі.

М. Грушевський про українську мову й українську школу.

Антропоцентризм як провідна ідея творчості К. Ушинського.

О. Лазурський: вчення про нахили та обдарованість особистості.

Психологія як наука про безпосередній досвід: В. Вундт.

Г. Еббінгауз: закони пам'яті. Крива забування Г. Еббінгауза.

Полікультурність – головний принцип педагогічної позиції М. Драгоманова.

2.2. Педагогічна та психологічна думка XX - початку XXI ст.

Психоаналітична теорія З. Фрейда. Структура особистості: Воно (Id), Я (Ego) і Над-Я (Super Ego). Етапи психосексуального розвитку особистості. Механізми психологічного захисту особистості.

Індивідуальна психологія А. Адлера. Комплекс меншовартості.

Аналітична психологія К.-Г. Юнга. Структура особистості. Архетипи колективного несвідомого.

Неофрейдизм (Е. Фромм, Е. Еріксон). Класичний біхевіоризм (Дж. Уотсон, І. Павлов, Б. Скіннер) та необіхевіоризм (А. Бандура). Гуманістична психологія (А. Маслоу, К. Роджерс, В. Франкл, І. Ялом). Генетична психологія Ж. Піаже.

Ідеї педагогічної психології у працях С. Балея.

Г. Костюк про навчально-виховний процес та психічний розвиток учнів.

Гуманістична педагогіка В. Сухомлинського.

С. Френе: школа успіху і радості.

Вальдорфська школа: ідея цілісного виховання (Р. Штайнер).

Концепція соціально-особистісного виховання А. Макаренка.

Теорія вчинку В. Роменця.

Виховний ідеал Г. Ващенко.

Система української освіти: принципи, види, рівні освіти, типи закладів освіти (згідно із Законом України "Про освіту" (чинна редакція)).

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПЕДАГОГІЦІ ТА ПСИХОЛОГІЇ

3.1. Планування та забезпечення якості дослідження

Наукові дослідження в педагогіці та психології: різновиди, проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет.

Програма дослідження: структура, вимоги до її складання та етапи дослідження. Гіпотези дослідження: теоретичні, емпіричні, статистичні.

Вибірковий метод: генеральна сукупність, вибірка, основні вимоги до формування вибірки, методи формування.

Якість інформації: репрезентативність, валідність, надійність.

3.2. Методи збирання інформації

Спостереження: види, переваги і недоліки, роль спостерігача.

Експеримент: види (констатувальний, формувальний, природний, лабораторний) та основні етапи проведення.

Поняття "тестування". Види тестів: проєктивні тести, тести дослідження особистості, тести пізнавального розвитку, тести досягнень, педагогічне тестування.

Методи опитування. Анкетування (поштові, пресові, онлайн, експертні, індивідуальні, групові). Анкета: види питань, методичні вимоги до композиції анкети та до формулювання питань. Інтерв'ювання.

Експертні опитування (метод експертної оцінки): пошук, відбір та підготовка експертів. Види і процедури експертного опитування.

Соціометрія: процедура застосування та інструментарію (анкета, шкали).

Аналіз продуктів діяльності. Аналіз документів. Контент-аналіз.

3.3. Методи аналізу емпіричних даних

Вимірювання: визначення, види, рівні.

Описова статистика. Кількісний та якісний аналіз даних.

Аналіз кореляційного зв'язку між двома змінними. Коефіцієнти кореляції.

РОЗДІЛ 4. ПРИКЛАДНІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ЗАСАДИ ОСВІТИ, НАВЧАННЯ, ВИХОВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

4.1. Освіта і навчання особистості

Дидактика як теорія освіти і навчання: її сутність, основні категорії. Парадигми освіти і навчання (гуманістична, особистісно-орієнтована, компетентнісна, рефлексивна).

Процес навчання: сутність і зміст, двосторонній характер, функції (освітня, виховна, розвивальна), структурні елементи навчання (мета, завдання, зміст, методи, засоби, форми організації навчання, його результати). Навчання, уміння, навчіння.

Поняття про базові принципи навчання та їх характеристика.

Зміст освіти в сучасній школі: сутність та основні поняття. Знання, уміння, навички, компетентності.

Структура навчально-пізнавальної діяльності учнів (сприймання - осмислення - розуміння узагальнення - закріплення). Пізнавальний інтерес, умови його розвитку у навчанні. Етапи та рівні засвоєння знань.

Методи навчання. Їх характеристика та класифікації за: джерелом інформації (словесні, наочні, практичні); характером пізнавальної діяльності (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемного викладу, пошукові); логікою пізнання (індуктивні, дедуктивні, традуктивні). Загальні вимоги до вибору методів навчання.

Засоби навчання: їх ознаки, функції та характеристика. Технічні засоби навчання (візуальні, аудіальні, аудіовізуальні, мультимедійні, інформаційно-комунікаційні).

Види навчання (пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, індивідуальне, інтегроване, диференційоване, ігрове, дистанційне). Компетентнісний підхід у навчанні.

Форми організації навчально-пізнавальної діяльності учнів: фронтальна, групова, кооперативна, колективна, парна, індивідуальна.

Урок як форма організації навчання. Типи і структура уроків за дидактичною метою. Вимоги до підготовки вчителя до уроку.

Активні (соціально-психологічні) форми організації освітнього процесу, їх різновиди: тренінг, диспут, ділова гра, круглий стіл, олімпіада, конкурс, виставка учнівської творчості.

Позаурочні форми навчання: факультативні заняття, просемінари, практикуми, секції, навчальні екскурсії, предметні гуртки, додаткові групові, індивідуальні заняття, домашня навчальна робота учня.

Поняття про контроль навчання, його функції. Види, форми і методи контролю. Рівні навчальних досягнень учнів та їх характеристика. Критерії і норми оцінювання успішності учнів. Поточне, тематичне та підсумкове оцінювання.

Поняття і види педагогічних технологій (розвивальні, проєктні, проблемні, ігрові, інтерактивні).

Педагогіка партнерства: педагогічно доцільна (суб'єкт-суб'єктна) взаємодія, концептуальні основи та принципи. Рівні та форми організації партнерської взаємодії.

4.2. Виховання особистості

Сутність і структура процесу виховання, його мета і завдання. Поняття виховного впливу та взаємовпливу.

Принципи процесу виховання. Характеристика основних принципів виховання.

Зміст процесу виховання. Системний підхід у структуруванні змісту національного виховання. Основні напрями національного виховання (моральне, громадянсько-патріотичне, розумове, естетичне, фізичне, валеологічне, трудове, екологічне, статево-гендерне, правове, економічне).

Самовиховання: сутність, методи і прийоми. Педагогічне керівництво самовихованням учнів. Концепція особистісно-орієнтованого виховання.

Методи виховання. Групи методів: формування свідомості особистості; організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки; стимулювання поведінки і діяльності; контролю, самоконтролю та самооцінки у вихованні.

Форми організації процесу виховання: позаурочна, позакласна та позашкільна виховна робота. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи.

Виховна взаємодія "вчитель-учень". Партнерство школи і сім'ї у вихованні учнів. Сім'я як соціально-педагогічне середовище. Форми і методи роботи школи з батьками учнів.

Учнівське самоврядування, його види. Органи учнівського самоврядування. Демократичне управління і лідерство в учнівському самоврядуванні. Формальні та неформальні групи учнів.

4.3. Особистість у життєвому та професійному просторі

Соціально-психологічна структура особистості. Соціальні статуси: поняття та види (офіційний і неофіційний, приписаний і здобутий). Соціальні ролі: поняття та види (активні й пасивні, явні й латентні). Соціальна позиція особистості.

Стать і гендер. Маскулінність. Фемінінність. Андрогінність. Гендерна ідентичність. Кризи гендерної ідентичності. Гендерні стереотипи: поняття та види (традиційні та егалітарні). Гендерна рівність і дискримінація. Сексизм. Фемінізм.

Професійна діяльність: поняття та етапи професіоналізації (професійне самовизначення, професійне навчання, професійна адаптація, професійне становлення, професійна реалізація, завершення професійної діяльності). Вчитель як суб'єкт професійної діяльності.

Особистість вчителя та його педагогічна майстерність. Мотивація та стимулювання професійної діяльності (за ієрархією потреб А. Маслоу). Професійне (емоційне) вигорання педагога.

Спілкування в педагогічній діяльності. Складові спілкування (комунікативна, перцептивна, інтерактивна). Бар'єри педагогічного спілкування.

Конфлікт і конфліктна ситуація. Види конфліктів (внутрішньоособистісний, міжособистісний, внутрішньогруповий, міжгруповий). Конфлікти в освітньому середовищі. Стили поведінки в конфлікті (суперництво, уникнення, компроміс, співпраця, пристосування).

Профілактика (психологічна просвіта, недопущення дискримінації, матеріальне та моральне заохочення, дотримання корпоративної культури) та розв'язання (досягнення компромісу чи співпраці) педагогічних конфліктів. Медіація як форма врегулювання конфлікту.

Девіантна поведінка особистості. Поняття та види (позитивна і негативна) девіацій. Суїцидальна та залежна поведінка. Булінг. Мобінг. Ейджизм. Рівні девіантної поведінки. Соціальні та психологічні чинники девіантної поведінки. Профілактика девіантної поведінки: просвіта, соціальна реклама, корекційні програми, створення ситуації успіху.

Управління в системі освіти. Управлінська діяльність. Лідерство, керівництво, супровід. Типологія лідерства. Стили керівництва (авторитарний, демократичний, ліберальний). Корпоративна (організаційна) культура.

ІІІ. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ІСПИТУ

Зміст тестових завдань визначено цією Програмою фахового іспиту для вступу на навчання для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності А1 Освітні науки.

Тест для фахового іспиту складається із завдань з вибором однієї правильної відповіді (закритої форми). До кожного завдання подано п'ять варіантів відповідей, з яких лише один правильний.

Загальна кількість завдань тесту – 100.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 2 бали.

Результат фахового іспиту оцінюють за шкалою від 0 до 200 балів.

Оцінювання тестових завдань фахового іспиту	Кількість балів
неправильна відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповідь відсутня	0 балів
правильна відповідь	2 бали
мінімальна кількість балів, яка дає право на участь в конкурсному відборі	100 балів
максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання	200 балів

Письмові тести вступників перевіряються членами фахової атестаційної комісії у закодованому вигляді. Після завершення перевірки тасти розкодовуються та оголошуються результати фахової атестаційної комісії, про що складається відповідна відомість, яка підписується всіма членами фахової атестаційної комісії та оприлюднюється в день проведення фахового іспиту.

Результати письмових тестів для розміщення в засобах ЄДЕБО надаються головою фахової атестаційної комісії адміністратору ЄДЕБО в день проведення фахового іспиту.

Під час проведення фахового іспиту не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими матеріалами, якщо це не передбачено рішенням Приймальної комісії. У разі використання вступником під час фахового іспиту сторонніх джерел інформації (у тому числі підказки) він відсторонюється від участі у випробуваннях, про що складається акт, в якому фахова атестаційна комісія вказує причину відсторонення та час. У разі використання заборонених джерел абітурієнт, на вимогу члена фахової атестаційної комісії, залишає відеоконференцію та одержує загальну нульову оцінку.

Вступник має право подати письмову апеляцію щодо екзаменаційної оцінки (кількість балів), отриманої на фаховому іспиті. Апеляція подається письмово у вигляді заяви у довільній формі на ім'я голови Приймальної комісії. Апеляційна заява подається вступником особисто згідно з Положенням про апеляційну комісію. Не розглядаються апеляції, подані невчасно або з порушеннями процедури подання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна література

1. Анєнкова І. П., Байдан М. А., Горчакова О. А., Руссол В. М. Педагогіка. Навчальний посібник / І. П. Анєнкова, М. А. Байдан, О. А. Горчакова, В. М. Руссол : – Львів : “Новий Світ2000”, 2020. – 567 [1] с. <https://salolj/55bA716>
2. Євдокімова О. О. Історія психології : навч. посіб. / О. О. Євдокімова ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. 2-ге вид. допов. Харків, 2020. 320 с.
3. Загальна педагогіка. Лекції : навч.-метод. посібник для здобув. вищ. освіти першого (бакалаврського) рівня та освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра / уклад. : О. Бабакіна та ін.; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2022. – 317 с.
4. Загальна психологія: підручник / за загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і доп. Том 1. Київ: Видавництво Людмила, 2025. 568 с.
5. Загальна психологія: підручник / за загальною редакцією академіка С.Д. Максименка. 4-те вид., переробл. і доп. Том 2. Київ: Видавництво Людмила, 2025. 456 с.
6. Задорожна-Княгницька Л. В. Загальні основи педагогіки : навч. посіб. для здоб. вищої освіти за освітнім ступенем «Бакалавр» спец. 013 «Початкова освіта» / Л. В. Задорожна-Княгницька, І. Б. Тимофєєва. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 192 с.
7. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник / І.В.Зайченко. – 3-є видання, перероблене та доповнене – К. : Видавництво Ліра-К. 2016. – 608 с.
8. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.

9. Левківський М. В. Історія педагогіки. [текст] підручник / М. В. Левківський, Д. І. Пащенко. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 380 с.
10. Марушкевич А. А., Спіцин Є С. Педагогіка. Навч. Посібник. Кив: ВПЦ КНУ імені Тараса Шевченка, 2019. 383 с.
11. Нагачевська З., Салига Н. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. 2-ге вид., доповн. та змінене. Івано-Франківськ : Видавництво ПНУ імені Василя Стефаника. 2022. 157 с.
12. Менеджмент освіти : навчальний посібник / автори-укладачі: А. Рибчук, В. Бодак, О. Блистів, І. Ворончак, Н. Гук, В. Зінкевич, Т. Конопельнюк, Г. Мельник, Н. Мінчак, І. Нищак, Г. Ожубко, Л. Оршанський, М. Оршанська, М. Паласевич, О. Процишин, Г. Пурій, О. Сивик, П. Скотний ; за ред. проф. А. Рибчука. Дрогобич : Ред.-вид. відділ Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка, 2022. 326 с.
13. Немець Л. М. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія) / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, М. О. Логвинова. – Харків, 2019. – 86 с.
14. Попова Н. В. Маркетингові комунікації : підручник / Н. В. Попова, А. В. Катаєв, Л. В. Базалієва, О. І. Кононов, Т. А. Муха ; під загальною редакцією Н. В. Попової. Харків: «Факт», 2020. 315 с.
15. Токарева Н. М. Історія психології: від витоків до епохи Просвітництва: підручник для здобувачів освіти ступеня бакалавра освітньо-професійної програми 053 Психологія. Кривий Ріг: Вид. Р. А. Козлов, 2022 (Частина І). 384 с.
16. Токарева Н.М., Шамне А.В. Вікова і педагогічна психологія. Київ, 2017. 480 с. URL: <http://surl.li/oqwudz>

Допоміжна література

1. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка : підручник. Київ : Знання-Прес, 2004. 445 с.
2. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка у запитаннях і відповідях: навчальний посібник. Київ : Знання-Прес, 2006. 311с.
3. Лавріненко О. А. Педагогічна майстерність в історико-педагогічному вимірі: теорія, практика, поступ: монографія / О. А. Лавріненко; наук. ред. Л. П. Вовк. Київ: Богданова А. М., 2009. 328 с.
4. Левківський М.В., Микитюк О.М. Історія педагогіки : навч. посіб. / за ред. М.В. Левківського. Харків : «ОВС», 2002. 240 с.
5. Сисоєва С.О., Поясок Т.Б. Психологія та педагогіка: навч. посібн. для студ.вищ. навч. закл. Кременчук, 2008. 532с.
6. Сисоєва С.О., Поясок Т.Б. Хрестоматія з психології та педагогіки : навч. посібн. для студ.вищ. навч. закл. Кременчук, 2008. 400с.
7. Степанов О.М., Фіцула М.М. Основи психології і педагогіки : навч. посібн. Київ : Академвидав, 2005. 520с.

